

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

POMOĆNIK/ POMOĆNICA IZVOĐAČA GRAĐEVINSKIH RADOVA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	9
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	10
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	10
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	10
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	11
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	12
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	13
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	14
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	17
5.	REFERENTNI PODACI.....	18

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: POMOĆNIK/ POMOĆNICA IZVOĐAČA GRAĐEVINSKIH RADOVA

NIVO: II

OPIS ZANIMANJA:

Pomoćnik izvođača građevinskih radova izvodi zemljane radove na gradilištu. Vršiti spravljanje maltera i drugih smješa za zidarske i izolaterske radove i obavlja pomoćne poslove pri izvođenju armiračkih, tesarskih, zidarskih i izolaterskih radova. Angažovan je na poslovima betoniranja elemenata objekata visokogradnje, niskogradnje i hidrogradnje.

KOMPETENCIJE

Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Organizuje sopstveni rad za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova
- Priprema osnovne resurse i radno mjesto za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova
- Vršiti prenos građevinskog materijala
- Izvodi zemljane radove
- Vršiti spravljanje maltera i drugih smješa
- Ugrađuje beton u pozicije predviđene projektom
- Izrađuje osnovnu radnu dokumentaciju
- Obezbeđuje kvalitet sopstvenog rada
- Vršiti osnovno održavanje alata i opreme koje koristi za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima
- Sprovodi postupke i mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Organizovanje sopstvenog rada za obavljanje pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Prenos građevinskog materijala na gradilištu - Izvođenje zemljanih radova na gradilištu - Spravljanje betona, maltera i drugih smješa, pod nadzorom nadređenog - Ugradnja betona u pozicije predviđene projektom, pod nadzorom nadređenog
Komercijalni poslovi	- Nema komercijalnih poslova
Administrativni poslovi	- Izrada osnovne radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora rada
Obezbeđivanje kvaliteta	- Obezbeđivanje kvaliteta sopstvenog rada
Održavanje i popravke	- Osnovno održavanje alata i opreme za rad
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Organizovanje sopstvenog rada za obavljanje pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Informiše se kod nadređenog o radnom zadatku i neophodnim **resursima** za njegovu realizaciju

Resursi: materijal, oprema, alat, zaštitna sredstva i dr.

- Upoznaje se sa uslovima za rad na mjestu obavljanja radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Materijal, oprema, alat i zaštitna sredstva za izvođenje građevinskih radova
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje pomoćnih poslova pri izvođenju građevinskih radova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu

Uslovi rada: osvjetljenje, buka, vibracije, hemijski uslovi, prašina, izvori fizičke opasnosti, klimatski uslovi (temperatura, vjetar, kiša, magla, sniježne padavine, atmosferska pražnjenja i dr.)
- Doprema neophodna **zaštitna sredstva i opremu** na mjesto realizacije radnog zadatka, prema propisanoj proceduri i/ili uputstvu nadređenog

Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, šljem, štitnik za oči i lice, zaštitna maska za lice, naočare, antifon slušalice za uši, zaštitni pojas, zaštitno uže i dr.
- Vršiti **obilježavanje i obezbjeđivanje prostora** za izvođenje građevinskih radova, prema uputstvu nadređenog

Obilježavanje i obezbjeđivanje prostora: postavljanje zaštitne ograde, postavljanje trake za obilježavanje radova, postavljanje privremene saobraćajne signalizacije i dr.
- Doprema **pomoćna sredstva za rad** potrebna za izvođenje radnog zadatka

Pomoćna sredstva za rad: sredstva za ručni transport (kolica, japaner, drvena nosila – “tranje”), merdevine, posuda za vodu, posuda za malter i dr.
- Doprema **materijal, alat i opremu** na mjesto realizacije radnog zadatka, prema uputstvu nadređenog

Materijal: drvena građa, ekseri, zavrtnjevi, klamfe, blokovi za zidanje, crijep, beton, malter, kameni agregat, cement, kreč, gips, ugaone vođice, obrađena armatura, žica za vezanje, izolacioni materijali (bitulit, šljunak, cementni estrih, zaštitni zid od blokova, polimerne folije, kamena i staklena vuna, ekspanzirani polistiren, ekstrudirani polistiren, trska, drvena vlakna sa mineralnim vezivom, različite vrste termoizolacionih maltera i betona, ploče od mineralne vune, ploče od pamučnih vlakana, elastificirani stiropor, obloge od filca, obloge od tekstila, akustični distanceri, akustični paneli, akustične visilice, ljepilo i dr.) i dr.

Alat: kramp, lopata, grabulja – “grtalica”, motika, ćuskija, čekić, teški čekić (maca, macola), alat za štemanje, fangla, mistrija, špahtla, metla, armaturna kliješta, ključ za savijanje armature, testera, teslica, sjekirica, četke, valjci, ravnjača, skalpel, makaze, nazubljene gletalice i dr.

Oprema: metar, visak, libela, zidarski konac, sito za prosijavanje pijeska, kompresor, manometar, bušilica, mješalica, pumpa za nanošenje maltera, ravnjača, letve, brusilica, bušilica, mašina za finu obradu podloge (helikopter), mašina za štampani beton, uređaji za štemanje i bušenje (“kobre”), cirkulari, motorna testera, fen, brener, vibro žaba, laki vibro valjak, vibro igla, vibro skakavac, vibro ploče, metalni kalupi za uzorke, pištolji za ukucavanje ankera, pištolj za lijepak i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštitna sredstva potrebna za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Materijal, alat i oprema za izvođenje građevinskih radova
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Prenos građevinskog materijala na gradilištu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Vršiti istovar građevinskog materijala na mjestu za skladištenje, korišćenjem **pomoćnih sredstava za ručni transport**

Pomoćna sredstva za ručni transport: kolica, japaner, drvena nosila – “tranje” i dr.

- Doprera građevinski materijal na radno mjesto sa mjesta skladištenja, korišćenjem pomoćnih sredstava za ručni transport
- Učestvuje u utovaru i istovaru građevinskog materijala na gradilištu, korišćenjem odgovarajuće mehanizacije
- Dodaje odgovarajući građevinski materijal i alat **izvođaču** odgovarajućeg posla

Izvođači: zidar, tesar, armirač i izolater

- Vršiti selekciju građevinskog materijala za dalje korišćenje i skladišti ga na predviđeno mjesto, korišćenjem pomoćnih sredstava za ručni transport
- Sakuplja građevinski otpad i odnosi ga na mjesto predviđeno za privremeno skladištenje čvrstog otpada, korišćenjem pomoćnih sredstava za ručni transport

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste alata i način njegovog korišćenja
- Materijal i oprema

3.3.2. Ključni posao: Izvođenje zemljanih radova na gradilištu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Vršiti **ručni iskop** zemljanog materijala različitih kategorija tla, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Ručni iskop: kopanje kanala, kopanje manjih temeljnih jama, dokopavanje širokog iskopa, pripremanje (nivelisanje) zemljanih površina i dr.
Alat i oprema: kramp, lopata, teški čekić, ćuskija, uređaji za štemanje i bušenje ("kobre") i dr.
- Vršiti utovar i odvoz iskopanog materijala na privremeno odlagalište, korišćenjem odgovarajućeg alata i pomoćnih sredstava za ručni transport
- Vršiti zasipanje konstruktivnih elemenata objekta u slojevima, odgovarajućim **materijalom za zasipanje**, korišćenjem odgovarajućeg alata i pomoćnih sredstava za ručni transport
Materijal za zasipanje: materijal iz iskopa i materijal od kamenog agregata
- Vršiti mehaničko zbijanje tla, korišćenjem odgovarajuće **opreme**
Oprema: vibro žaba, vibro skakavac, laki vibro valjak i dr.
- Vršiti razastiranje i planiranje materijala od kamenog agregata po prethodno pripremljenim zemljanim površinama, korišćenjem odgovarajućeg **alata** i pomoćnih sredstava za ručni transport
Alat: motika, grabulja, lopata i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštitna sredstva potrebna za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Alat i oprema za izvođenje zemljanih radova na gradilištu

3.3.3. Ključni posao: Spravljanje betona, maltera i drugih smješa, pod nadzorom nadređenog

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Vršiti pripremu suve mješavine **materijala** za beton i malter, ručno i/ili korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**

Materijal: kameni agregat, cement, kreč, gips i dr.

Alat i oprema: motika, lopata, sito za prosijavanje, mješalica i dr.

- Vršiti miješanje prethodno pripremljene suve mješavine uz doziranje vode, ručno i/ili korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme

- Vršiti pripremu smješa od fabrički pripremljenih **praškastih građevinskih materijala**, ručno i/ili korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme, prema uputstvu proizvođača

Prašasti građevinski materijali: hidroizolacione smješe, suve smješe, ljepila i dr.

- Vršiti uzorkovanje betona, maltera i drugih smješa, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**

Alat i oprema: mistrija, lopata, metalni kalupi za uzorke i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Građevinski materijali
- Vrste alata i način njegovog korišćenja
- Materijal i oprema za zidarske i izolaterske radove

3.3.4. Ključni posao: Ugradnja betona u pozicije predviđene projektom, pod nadzorom nadređenog

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Raspoređuje beton dopremljen **sredstvima transporta**, do mjesta ugradnje
Sredstva transporta: kran, autopumpa i stacionarna pumpa za beton, kolica i dr.
- Vršiti razastiranje betona unutar **pozicije predviđene projektom**, korišćenjem odgovarajućeg **alata**
Pozicije predviđene projektom: temelji, stubovi, grede, lukovi, zidovi, ploče, svodovi, betonski oluci, rampe, stepeništa, trotoari, staze, parking površine i dr.
Alat: lopata, motika i grabulja – “grtalica”
- Vršiti vibriranje betona tokom ugradnje, ručno ili korišćenjem odgovarajuće opreme
Oprema: vibro igle, vibro letve i vibro ploče i dr.
- Vršiti njegovanje ugrađenog betona, na odgovarajući **način**
Načini: neposredno polivanje vodom, polivanje vodom po prethodno postavljenoj drvenoj strugotini, prekrivanje geotekstilom, nanošenje premaza za njegovanje betona i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Sredstva transporta za beton
- Alat i oprema za betoniranje
- Njegovanje betona

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

- Nema komercijalnih poslova

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada osnovne radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova: <ul style="list-style-type: none">- Vodi osnovnu evidenciju o utrošku materijala u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski- Vodi osnovnu evidenciju o realizovanim aktivnostima
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Vođenje osnovne evidencije- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Obezbjedivanje kvaliteta sopstvenog rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Obavlja aktivnosti, u skladu sa uputstvima i zahtjevima nadređenog, u cilju obezbjeđenja kvaliteta sopstvenog rada
- Koristi alat i opremu, u skladu sa uputstvima nadređenog

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Karakteristike alata i opreme
- Način rukovanja alatom i opremom

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Osnovno održavanje alata i opreme za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Čisti i održava alat i opremu, u skladu sa preporukama proizvođača
- Odláže alat i opremu, u skladu sa uputstvima nadređenog
- Prijavljuje nadređenom neispravnost alata i opreme

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat i oprema za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja)
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova: <ul style="list-style-type: none">- Po potrebi, traži uputstva i pojašnjenja od nadređenog za realizaciju radnog zadatka- Izvještava nadređenog o završenom poslu, prema nivou odgovornosti
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Poslovna komunikacija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Provjerava ispravnost alata i opreme, u skladu sa uputstvima nadređenog
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa uputstvima nadređenog
- Izvodi radove tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Rukuje alatom i opremom ručno ili mehanički sa oprezom, u cilju očuvanja sopstvenog zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira i na odgovarajući način odlaže otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Čisti radno mjesto, u toku i nakon realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik izvođača građevinskih radova:

- Obavlja preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža pomoć saradniku u slučaju povrede usljed ekstremnih vremenskih uslova
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Propisane procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora Podsektor: Građevinarstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	9312 Jednostavna zanimanja na gradilištima niskogradnje 9313 Jednostavna zanimanja na gradilištima visokogradnje
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Pomoćnik na gradilištima objekata visokogradnje, niskogradnje i hidrogradnje. Radi u otvorenim, poluotvorenim i zatvorenim prostorima. Poslove obavlja pretežno u stojećem ili čučućem položaju, a po potrebi i na visini. Prilikom rada može biti izložen vremenskim nepogodama, uslovima povećane buke, prašine i štetnih hemijskih isparenja. Uobičajen je rad u smjenama, kao i rad na terenu sa produženim radnim vremenom.
Srodna zanimanja	Građevinsko-arhitektonski tehničar za izvođenje objekata visokogradnje, Građevinski tehničar za projektovanje objekata visokogradnje, Arhitektonski tehničar za projektovanje, Građevinski tehničar za niskogradnju, Građevinski tehničar za hidrogradnju, Građevinski tehničar za kontrolu kvaliteta, Armirač, Tesar, Zidar, Izolater
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Pomoćnik/ Pomoćnica izvođača građevinskih radova

Kod dokumenta: SZ-060120-PIGR

Datum usvajanja dokumenta: 11. mart 2019. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XXVII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Biljana Šćepanović, doktor tehničkih nauka, vanredni profesor, Građevinski fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Vlatko Ćipranić, diplomirani građevinski inženjer, glavni inženjer projekta, Chine Road and Bridge Cooperation – CRBC
3. Miloš Stojanović, diplomirani mašinski inženjer, stručni saradnik izvršnog direktora, Zetogradnja d.o.o. Podgorica
4. Boban Šćekić, diplomirani građevinski inženjer, odgovorni inženjer na gradilištu, Korming d.o.o. Danilovgrad
5. Ljubo Dušanov Stjepčević, diplomirani inženjer arhitekture, vlasnik arhitektonskog studija, Podroom d.o.o. Podgorica
6. Sanja Pejović, diplomirani pravnik, pravni savjetnik, Toškovići d.o.o. Podgorica
7. Ljiljana Braletić, diplomirani inženjer arhitekture, izvršni direktor, Elektron d.o.o. Podgorica
8. Jovan Popović, diplomirani građevinski inženjer, odgovorni inženjer na gradilištu, Elektron d.o.o. Podgorica
9. Balša Rakčević, diplomirani inženjer arhitekture, Sekretar Odbora Udruženja građevinarstva i industrije građevinskih materijala, Privredna komora Crne Gore
10. Milanka Sredanović, diplomirani inženjer arhitekture, predsjednik sektorske komisije za Građevinarstvo i uređenje prostora, nastavnik, JU Srednja građevinsko-geodetska škola "Inž. Marko Radević" Podgorica

Koordinator:

Marina Braletić - Taljanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje